

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas iela 45, Rīga, LV-1039 | tālrunis 67097200 | fakss 67097277 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

19.12.2019.

Nr.207

(prot. Nr.49, 6.p)

Par būtiskas ietekmes atcelšanu vairumtirdzniecības līmeņa augstas kvalitātes piekļuves fiksētā vietā tirgū

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators), lai nodrošinātu Elektronisko sakaru likuma mērķi un īstenotu kompetenci, kas noteikta Elektronisko sakaru likuma 8.panta pirmās daļas 2., 5., 13., 15. un 17.punktā, veica vairumtirdzniecības līmeņa augstas kvalitātes piekļuves fiksētā vietā tirgus (turpmāk – tirgus 4) analīzi.

Regulatora „Ziņojums par tirgus analīzi par Eiropas Komisijas 2014.gada 9.oktobra Ieteikumā 2014/710/ES par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem minēto tirgu 4 – Vairumtirdzniecības līmeņa augstas kvalitātes piekļuve fiksētā vietā” (turpmāk – Ziņojums par tirgus analīzi) ir šā lēmuma sastāvdaļa un ir publiski pieejams Regulatora tīmekļvietnē www.sprk.gov.lv. Ziņojumā par tirgus analīzi ir izklāstīta tirgus 4 analīzes veikšanas gaita, konstatētās problēmas šajā tirgū un risinājumi konstatēto problēmu novēršanai.

Regulators, pamatojoties uz Elektronisko sakaru likuma 8.panta otro daļu un uz likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9.panta pirmās daļas 9.punktu un otro daļu, atbilstīgi savai kompetencei patstāvīgi pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus, kas ir saistoši konkrētiem elektronisko sakaru komersantiem (turpmāk – komersants). Pieņemtā lēmuma vai izdotā administratīvā akta pamatojumā Regulators ņem vērā Eiropas Komisijas ieteikumus attiecīgajā jautājumā.

Regulators konstatē

1. Saskaņā ar Regulatora 2007.gada 7.marta lēmuma Nr.55 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” būtisku ietekmi nomāto līniju gala posmu vairumtirdzniecības Latvijas Republikas teritorijā tirgū” (turpmāk – Lēmums 55) lemjošās daļas 1.punktu

sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Tet”¹, vienotais reģistrācijas numurs: 40003052786, juridiskā adrese: Dzirnavu iela 105, Rīga, LV-1011 (turpmāk – SIA „Tet”), ir noteikta par komersantu ar būtisku ietekmi nomāto līniju gala posmu vairumtirdzniecības Latvijas Republikas teritorijā tirgū no 2007.gada 1.jūlija.

2. Regulatora Lēmumā 55 SIA „Tet” noteiktās caurredzamības (tai skaitā publicēt pamatpiedāvājumu), tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības, vienlīdzīgas attieksmes pienākums un pienākums veikt atsevišķu uzskaiti piekļuves jomā attiecas uz analogo nomāto līniju un nomāto līniju gala posmiem, izmantojot plezioronā digitālā/ciparu hierarhijas (PDH) tehnoloģiju attiecībā uz saskarnēm E0 un E1.
3. Saskaņā ar Regulatora 2015.gada 20.augusta lēmuma Nr.120 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” būtisku ietekmi vairumtirdzniecības līmeņa augstas kvalitātes piekļuves fiksētā vietā tirgū” (turpmāk – Lēmums 120) lemjošās daļas 1.punktu SIA „Tet” ir noteikta par komersantu ar būtisku ietekmi vairumtirdzniecības līmeņa augstas kvalitātes piekļuves fiksētā vietā tirgū no 2016.gada 1.marta.
4. Regulatora Lēmumā 120 SIA „Tet” noteiktās piekļuves, caurredzamības (tai skaitā publicēt pamatpiedāvājumu), tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistības, vienlīdzīgas attieksmes pienākums un pienākums veikt atsevišķu uzskaiti piekļuves jomā attiecas uz analogo nomāto līniju gala posmiem, nomāto līniju gala posmiem, izmantojot plezioronā digitālā/ciparu hierarhijas (PDH) tehnoloģiju attiecībā uz saskarnēm E0 un E1 un Ethernet nomāto līniju gala posmiem attiecībā uz saskarnēm 10Base, 100Base, 1000Base un 10GBase.
5. Lēmumā 55 un Lēmumā 120 noteiktās saistības attiecas uz nomāto līniju gala posmu nodrošināšanu citiem komersantiem, lai tie varētu sniegt nomāto līniju pakalpojumus mazumtirdzniecībā.
6. SIA „Tet” atbilstoši ar Lēmumu 55 un Lēmumu 120 noteiktajām saistībām ir publicējusi analogo un ciparu nomāto līniju gala posmu vairumtirdzniecības pamatpiedāvājumu un Ethernet nomāto līniju gala posmu vairumtirdzniecības pamatpiedāvājumu (turpmāk – Pamatpiedāvājumi).
7. Saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 30.panta pirmo daļu Regulators, ievērojot elektronisko sakaru pakalpojumu ģeogrāfisko dalījumu un citus valstī esošus īpašus apstākļus, kā arī Eiropas Komisijas 2014.gada 9.oktobra Ieteikumu 2014/710/ES par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (turpmāk – Ieteikums 2014), nosaka konkrētos elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus.
8. Lēmumā 55 noteiktais tirgus – nomāto līniju gala posmu vairumtirdzniecība – bija noteikts Eiropas Komisijas 2003.gada 11.februāra Ieteikumā 2003/311/EK par konkrētajiem preču un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK kā tirgus 13. Iepriekš minētais tirgus 2007.gada 17.decembra Ieteikumā 2007/879/EK par attiecīgajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (turpmāk – Ieteikums 2007) atbilst tirgum 6 – nomāto līniju gala posmu vairumtirdzniecība

¹ 2019.gada 1.aprīlī sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” nomainīja nosaukumu pret SIA „Tet”.

neatkarīgi no tehnoloģijas, kas izmantota, lai nodrošinātu nomāto vai atvēlēto jaudu. Lēmumā 55 noteiktais tirgus 13 un Ieteikumā 2007 noteiktais tirgus 6, kā arī Lēmumā 120 noteiktais tirgus atbilst Ieteikumā 2014 noteiktajam tirgum 4 – vairumtirdzniecības līmeņa augstas kvalitātes piekļuve fiksētā vietā.

9. Eiropas Komisija Ieteikumā 2014 paplašināja tirgu 4, iekļaujot tajā ne tikai nomātās līnijas, bet norādīja, ka augstas kvalitātes piekļuves pakalpojumi var iekļaut arī virtuālos privātos tīklus (turpmāk – VPN) un publisko interneta piekļuves pakalpojumu ar īpašām kvalitātes prasībām (turpmāk – augstas kvalitātes interneta piekļuves pakalpojums).
10. Pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2018.gada 11.decembra Regulas (ES) 2018/1971, ar ko izveido Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādi (BEREC) un BEREC atbalsta aģentūru (BEREC birojs), groza Regulu (ES) 2015/2120 un atceļ Regulu (EK) Nr.1211/2009 (turpmāk – Regula) 4.panta 4.punktu, Eiropas Savienības dalībvalstu regulatori un Eiropas Komisija rūpīgi ņem vērā visas pamatnostādnes, atzinumus, ieteikumus, kopējās nostājas, paraugpraksi, ko BEREC pieņēmusi, lai nodrošinātu elektronisko sakaru tiesiskā regulējuma konsekventu īstenošanu 3.panta 1.punktā noteiktās darbības jomas ietvaros.
11. Ziņojumā par tirgus analīzi ir ņemti vērā šādi BEREC dokumenti: BEREC 2014.gada 5.jūnija kopējā nostāja (BoR (14) 73) par tirgus analīzes ģeogrāfiskiem aspektiem (definīcija un saistības) un BEREC 2010.gada marta ziņojums (BoR (10) 09) par iekšējiem pakalpojumiem (angļu val. – *self-supply*).
12. Tirgū 4 vairumtirdzniecībā pārdotais pakalpojums ir izmantojams elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai saistītā elektronisko sakaru pakalpojumu tirgū mazumtirdzniecības līmenī. Regulators kā attiecīgo pakalpojumu mazumtirdzniecības līmenī tirgum 4 nosaka nomāto līniju, VPN un augstas kvalitātes interneta piekļuves pakalpojumu sniegšanu mazumtirdzniecībā (turpmāk – augstas kvalitātes piekļuves fiksētā vietā tirgus mazumtirdzniecības līmenī) (skatīt Ziņojumu par tirgus analīzi).
13. Saskaņā ar Ieteikumu 2014, lai noteiktu komersantu ar būtisku ietekmi tirgū 4, sākumpunkts tirgu noteikšanai, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums, ir mazumtirdzniecības tirgu definēšana, t.i., augstas kvalitātes piekļuves fiksētā vietā tirgus mazumtirdzniecības līmenī. Pēc tam nepieciešams identificēt ģeogrāfiskās teritorijas, kur konkurences apstākļi ir pietiekami homogēni un potenciālo komersantu ar būtisku ietekmi tirgū ierobežo dažādi konkurences apstākļi tādā mērā, ka komersanta ar būtisku ietekmi tirgū aktivitātes tiek ierobežotas kādā ģeogrāfiskā teritorijā, bet ne pārējās. Kad mazumtirdzniecības tirgi ir definēti, nepieciešams novērtēt, vai tajos ir efektīva konkurence, pieņemot, ka nepastāv tāds regulējums, kura pamatā ir konstatēta būtiska ietekme tirgū, bet nepieciešams ņemt vērā citus mazumtirdzniecības un saistītās vairumtirdzniecības regulēšanas efektus.
14. Ja, no nākotnē vērstas perspektīvas raugoties, attiecīgajā mazumtirdzniecības tirgū nav efektīvas konkurences, tad nepieciešams novērtēt konkrēto vairumtirdzniecības tirgu, kurā var būt nepieciešams *ex ante* regulējums. Analizējot robežas un ietekmi konkrētajā vairumtirdzniecības tirgū, lai noskaidrotu, vai tajā ir efektīva konkurence, nepieciešams ņemt vērā visus konkurences ierobežojumus.
15. Regulators saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 8.panta pirmās daļas 11.punktu, 30.panta otro daļu un Regulatora 2011.gada 24.augusta lēmumu 1/20 „Noteikumi par konsultāciju kārtību ar tirgus dalībniekiem elektronisko sakaru nozarē” veica konsultāciju ar elektronisko sakaru tirgus dalībniekiem.
16. 2019.gada 21.jūnijā Regulators tā tīmekļvietnē ievietoja konsultāciju dokumentu par

Ziņojumu par tirgus analīzi, nosakot priekšlikumu un komentāru iesniegšanas termiņu līdz 2019.gada 24.jūlijam.

17. Regulators ir saņēmis un izvērtējis SIA „Tet” 2019.gada 24.jūlija vēstuli Nr.TET-k-19-5751 (turpmāk – Vēstule Nr. TET-k-19-5751) par tirgus analīzes ziņojumu, kurā SIA „Tet” piekrīt Ziņojumā par tirgus analīzi secinātajam un aicina Regulatoru atcelt noteiktās saistības un pienākumus pēc iespējas nekavējoties.
18. Regulators ir saņēmis un izvērtējis sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latnet”, vienotais reģistrācijas numurs: 50003913971, juridiskā adrese: Uriekstes iela 2A–24, Rīga, LV-1005 (turpmāk – SIA „Latnet”), 2019.gada 23.jūlija vēstuli Nr.22-07/2019 (turpmāk – Vēstule Nr.22-07/2019) komentāri par konsultāciju dokumentu, ar ko SIA „Latnet” norādīja un jautāja par vairākām neskaidrībām un SIA „Latnet” ieskatā esošām neatbilstībām Ziņojumā par tirgus analīzi. SIA „Latnet” pēc būtības nekomentēja Regulatora veikto tirgus definīciju, tirgus analīzi un plānoto SIA „Tet” saistību atcelšanu tirgū 4.
19. Regulators ir saņēmis un izvērtējis akciju sabiedrības „Balticom”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003005264, juridiskā adrese: Straupes iela 5/k-3, Rīga, LV-1073 (turpmāk – AS „Balticom”), 2019.gada 18.jūlija vēstuli Nr.47/07-2019) (turpmāk – Vēstule Nr. 47/07-2019) par viedokļa sniegšanu, kurā AS „Balticom” informē Regulatoru par to, ka SIA „Tet” ir lielākais kabeļu kanalizācijas infrastruktūras īpašnieks, kā arī informē Regulatoru par nesamērīgiem nosacījumiem, kādi rodas, saņemot piekļuvi kabeļu kanalizācijai no SIA „Tet”. AS „Balticom” uzskata, ka SIA „Tet” joprojām pastāv būtiska ietekme elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanas tirgū.
20. Regulators 2019.gada 21.jūnijā nosūtīja konsultācijas dokumentu Ziņojumu par tirgus analīzi (Regulatora vēstule Nr. 2-2.76/1874) Konkurences padomei priekšlikumu un komentāru sniegšanai. 2019.gada 19.jūlijā (Konkurences padomes 2019.gada 19.jūlija vēstule Nr.1.7-1/644 (turpmāk – Vēstule Nr.1.7-1/644)) Konkurences padome norādīja uz SIA „Tet” būtisku tirgus daļu analizējamā tirgū ārpus Rīgas, par nepieciešamību detalizētāk veikt ģeogrāfiskā mēroga novērtēšanu Latvijas Republikas teritorijā ārpus Rīgas, kas nav tik viendabīga, lai definētu kā vienu ģeogrāfisko tirgu, un interneta piekļuves nozīmi. Konkurences padome norādīja, ka kopumā neiebilst Regulatora secinājumiem regulēšanas konteksta ietvaros ar nosacījumu, ka platjoslas piekļuves vairumtirdzniecības pakalpojumi paliek regulēti un SIA „Tet” noteiktās saistības attiecīgajos tirgos netiek atceltas.
21. Saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 8.panta pirmās daļas 13.punktu Regulators paziņo un nosūta Eiropas Savienības dalībvalstu regulatoriem, Eiropas Komisijai un BEREC saskaņošanai uz vienu kalendāra mēnesi plānoto pasākumu kopumu (projektu) un tā pamatojumu attiecībā uz elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus definēšanu, komersanta ar būtisku ietekmi tirgū noteikšanu un lēmuma projektu par speciālo prasību piemērošanu, saglabāšanu, grozīšanu vai atcelšanu šādam komersantam, kā arī par plānotajām komersantiem piemērojamām saistībām attiecībā uz piekļuvi, starpsavienojumu un pasākumiem, kas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Regulators, uzklusot un ņemot vērā Eiropas Savienības dalībvalstu regulatoru, Eiropas Komisijas un BEREC viedokli, var izdarīt grozījumus plānoto pasākumu kopumā un piemērojamās saistībās un par to paziņo Eiropas Komisijai.
22. 2019.gada 30.septembrī Regulators paziņoja un nosūtīja Eiropas Savienības dalībvalstu regulatoriem, Eiropas Komisijai un BEREC saskaņošanai plānoto pasākumu kopumu, kurā plāno atcelt SIA „Tet” tirgū 4 piemērotās saistības. Eiropas Komisija šo paziņojumu reģistrēja 2019.gada 30.septembrī ar lietas Nr.LV/2019/2203.

23. Regulators 2019.gada 29.oktobrī saņēma Eiropas Komisijas 2019.gada 28.oktobra vēstuli Nr.C(2019) 7907 final „Par Komisijas lēmumu lietā Nr.LV/2019/2203: vairumtirdzniecības līmeņa augstas kvalitātes piekļuve fiksētā vietā – prasību atcelšana”, kurā Eiropas Komisija neizteica piezīmes par plānoto pasākumu kopumu.
24. *Pamatojoties uz Regulatora 2016.gada 25.augusta lēmuma Nr.1/15 „Noteikumi par tirgus analīzi nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību” 11.¹punktu, Regulators 2019.gada 27.novembrī nosūtīja SIA „Tet” lēmuma projektu „Par būtiskas ietekmes atcelšanu vairumtirdzniecības līmeņa augstas kvalitātes piekļuves fiksētā vietā tirgū” (Regulatora vēstule Nr.2-2.76/3640).*
25. Saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 29.panta otro daļu Regulators var atzīt, ka komersantam ir būtiska ietekme tirgū, ja tas individuāli vai kopā ar citiem komersantiem šajā tirgū atrodas tādā stāvoklī, kas ir līdzvērtīgs dominējošam stāvoklim, t.i, ekonomiska spēka stāvoklī, kas tam līdz zināmam līmenim ļauj rīkoties neatkarīgi no citiem komersantiem, lietotājiem vai galalietotājiem. Izvērtējot, vai viens vai vairāki komersanti ir dominējošā stāvoklī tirgū, Regulators ievēro Eiropas Komisijas 2018.gada 7.maija Paziņojumu 2018/C 159/01 tirgus analīzei un būtiskas ietekmes novērtēšanas vadlīnijas saskaņā ar ES elektronisko sakaru tīklu un pakalpojumu pamataktiem (turpmāk – Vadlīnijas).
26. Saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 31.panta trešo daļu, ja Regulators konstatē, ka tirgū ir efektīva konkurence, tas nepiemēro vai atceļ speciālās prasības komersantiem ar būtisku ietekmi tirgū.
27. Uz šā lēmuma izskatīšanas Regulatora padomes sēdi tika uzaicināts SIA „Tet” pārstāvis, kurš uz padomes sēdi neieradās.

Regulators secina

1. Šī lēmuma izpratnē nomātā līnija ir publiskajā elektronisko sakaru tīklā nodalīts vai izveidots pastāvīgs un simetrisks sakaru kanāls vai savienojums signālu pārraidei starp diviem publiskā elektronisko sakaru tīkla pieslēguma punktiem (elektronisko sakaru tīkla pabeigšanas punkts, kurā lietotājam tiek nodrošināta piekļuve publiskajam elektronisko sakaru tīklam).
2. Nomāto līniju mazumtirdzniecības pakalpojumu visbiežāk izmanto juridiskās personas, lai savienotu struktūrvienības u.c. Nomāto līniju vairumtirdzniecības pakalpojums ir tāds pakalpojums, ko var izmantot citi komersanti, piemēram, lai piedāvātu nomāto līniju pakalpojumus galalietotājiem, vai tāds pakalpojums, ko citi komersanti izmanto savām pamattīkla (gan mobilā, gan fiksētā elektronisko sakaru tīkla) vajadzībām, kā arī starpsavienojuma izveidei u.c. mērķiem (skatīt Ziņojumu par tirgus analīzi).
3. Šī lēmuma izpratnē VPN ir publiskajā elektronisko sakaru tīklā operatora izveidots un virtuāli nodalīts tīkls signālu pārraidei starp vairāk nekā diviem publiskā elektronisko sakaru tīkla pieslēguma punktiem. VPN mazumtirdzniecības pakalpojumu visbiežāk izmanto juridiskas personas informācijas apmaiņas nodrošināšanai starp iestāžu filiālēm, birojiem, ražotnēm, noliktavām, tirdzniecības punktiem u.c.
4. Šī lēmuma izpratnē augstas kvalitātes interneta piekļuves pakalpojums ir publiskais interneta piekļuves pakalpojums juridiskām personām, kurām ir augstākas kvalitātes prasības, t.i., interneta pieslēgums ar ierobežotu sāncensību (t.i., zemāku sāncensības

koeficientu vai bez sāncensības), īsu bojājumu novēršanas laiku un augstiem kvalitātes (QoS) parametriem (zemu trīci, latentumu un pakešu zuduma koeficientu).

5. Nomāto līniju gala posms ir nomātās līnijas segments starp lietotāja pieslēguma punktu un tuvāko piekļuves mezglu (vieta, kurā ir savienots piekļuves tīkls un pamattīkls).
6. VPN gala posms, tāpat kā nomāto līniju gala posms, ir segments starp lietotāja pieslēguma punktu un tuvāko piekļuves mezglu. Attiecībā uz augstas kvalitātes interneta piekļuves pakalpojumu Regulators uzskaitīja nodrošināto pieslēgumu punktu skaitu, kas atbilst gala posmu skaitam.
7. Ņemot vērā veikto analīzi, augstas kvalitātes piekļuves fiksētā vietā tirgū mazumtirdzniecības līmenī Regulators iekļauj Ethernet nomātās līnijas, Ethernet VPN un interneta protokola (turpmāk – IP) VPN, kā arī augstas kvalitātes interneta piekļuves pakalpojumu.
8. Augstas kvalitātes piekļuves tirgū vairumtirdzniecības līmenī ietilpst gala posmi, lai nodrošinātu Ethernet nomātās līnijas, Ethernet un IP VPN, kā arī augstas kvalitātes interneta piekļuves pakalpojumu galalietotājiem.
9. SIA „Tet” vēl arvien ir lielākais nomāto līniju pakalpojumu sniedzējs galalietotājiem. Tomēr SIA „Tet” nodrošināto nomāto līniju skaits un ieņēmumi mazumtirdzniecībā ir būtiski samazinājušies. Arī citu komersantu nomāto līniju skaits un ieņēmumi no nomāto līniju pakalpojumu sniegšanas ir samazinājušies. Nomāto līniju apjoma un ieņēmumu kritums ir skaidrojams ar to, ka galalietotāji tos aizvieto ar citiem risinājumiem. Visbūtiskākais iemesls, kādēļ nomātās līnijas ir zaudējušas savu aktualitāti, ir galalietotāju pāreja uz publisko interneta piekļuves pakalpojumu ar mākoņpakalpojumu izmantošanu. Šāda veida risinājumi galalietotājam ir lētāki, salīdzinot ar nomāto līniju izmantošanu. Paredzams, ka nākotnē šāda tendence turpināsies (skatīt Ziņojumu par tirgus analīzi).
10. SIA „Tet” ir lielākais VPN pakalpojumu sniedzējs galalietotājiem. 2018.gadā SIA „Tet” nodrošināto VPN samazinājums nav vērojams. Tomēr ir galalietotāju grupa, kas arvien vairāk sāk izmantot SD-WAN² tehnoloģijas. Galalietotājam nepieciešams tikai publiskais interneta piekļuves pakalpojums, bet VPN ir paša galalietotāja izveidots, izmantojot atbilstošu programmatūru. Paredzams, ka nākotnē šāda tendence turpināsies.
11. Lielākais augstas kvalitātes interneta piekļuves pakalpojumu sniedzējs galalietotājiem ir AS „Balticom”. Saskaņā ar Regulatora rīcībā esošo informāciju SIA „Tet” šādu pakalpojumu nenodrošina.
12. Ņemot vērā datus par iedzīvotāju skaitu un ekonomiski aktīvo vienību (juridisko personu) blīvumu, Regulators vispirms analizēja, vai konkurences apstākļi augstas kvalitātes piekļuves fiksētā vietā tirgū mazumtirdzniecības līmenī atšķiras Rīgā un Latvijas Republikas teritorijā ārpus Rīgas.
13. Tirgus struktūras un galalietotāju paradumu izmaiņu rezultātā sākotnējais augstas kvalitātes piekļuves fiksētā vietā tirgus daļu vērtējums mazumtirdzniecības līmenī liecina par esošu konkurenci. SIA „Tet” tirgus daļas ir lielākās. Rīgā tās ir vērtējamās kā nelielas. SIA „Tet” tirgus daļas ārpus Rīgas ir augstākas.
14. Atbilstoši Vadlīnijām, ja tirgus daļa ir liela, bet nepārsniedz 50% sliekšni, BIT novērtēšanā ir jāpaļaujas uz citiem tirgus strukturālajiem kritērijiem.
15. Regulators uzskata, ka tirgus daļas mazumtirdzniecības līmenī ir jāvērtē kontekstā ar tirgus

² Programmatūras definēts plaša apgabala teritoriālais tīkls (*angļu val. – Software Defined Wide Area Network*).

daļām vairumtirdzniecības līmeni, jo Latvijas Republikā vairāki komersanti brīvprātīgi nodrošina Ethernet tehnoloģijas gala posmus vairumtirdzniecībā citiem komersantiem, lai tie varētu sniegt nomāto līniju vai potenciāli arī VPN pakalpojumus galalietotājiem. Uz 2017.gada 31.decembri tie bija SIA „Latnet”, sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Latnet Serviss”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003246457, juridiskā adrese: Uriekstes iela 2A–24, Rīga, LV-1005, sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Bite Latvija”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003742426, juridiskā adrese: Uriekstes iela 2A–24, Rīga, LV-1005, un sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Unistars”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003482318, juridiskā adrese: Uriekstes iela 2A–24, Rīga, LV-1005.

16. Saskaņā ar Regulatora rīcībā esošo informāciju SIA „Tet” nenodrošina piekļuvi regulētajiem nomāto līniju gala posmiem vairumtirdzniecībā citiem komersantiem, lai tie varētu sniegt nomātās līnijas vai VPN galalietotājiem. SIA „Tet” ir publicējusi Pamat piedāvājumus, taču neviens komersants nav noslēdzis tiem atbilstošu līgumu par gala posmu vairumtirdzniecībā izmantošanu.
17. SIA „Tet” arī nenodrošina piekļuvi vairumtirdzniecībā citiem komersantiem, lai tie galalietotājiem varētu sniegt augstas kvalitātes interneta piekļuves pakalpojumu. Saskaņā ar Regulatora rīcībā esošo informāciju šādu pakalpojumu Latvijas Republikā nenodrošina neviens komersants.
18. SIA „Tet” tirgus daļas vairumtirdzniecības līmenī, ņemot vērā iekšēji sniegtos augstas kvalitātes piekļuves pakalpojumus tās mazumtirdzniecības daļām (angļu val. - *self-supply*), ir lielākas. Rīgā tās ir vērtējamās kā nelielas. SIA „Tet” tirgus daļas ārpus Rīgas ir augstākas, bet zemākas nekā mazumtirdzniecības līmenī, jo citi komersanti brīvprātīgi nodrošina tirgus 4 vairumtirdzniecības pakalpojumu, lai citi komersanti galalietotājiem varētu sniegt nomāto līniju un VPN pakalpojumus.
19. Regulators analizē papildu kritērijus, kas palīdz novērtēt komersanta ietekmi tirgū 4: šķēršļus ienākšanai tirgū un elektronisko sakaru tīkla pārklājuma paplašināšanai, kontroli pār būtisku infrastruktūru, tehnoloģiska rakstura priekšrocības, nepietiekamu kompensējošu pirkjspēju, mēroga un apjoma ekonomikas priekšrocības, kuru analīze ietver arī komersanta absolūto un relatīvo lielumu un privilēģētu piekļuvi finansiālajiem resursiem. Tā kā tirgus 4 ir abstrakts un tiek vērtēts, vai augstas kvalitātes piekļuves tirgū mazumtirdzniecības līmenī ir efektīva konkurence, tad iepriekšminētie kritēriji lielākoties tiek vērtēti mazumtirdzniecības kontekstā. Ja tie ir vērtēti vairumtirdzniecības tirgus 4 kontekstā, tad tas attiecas uz tirgus 4 pakalpojumu sniegšanu citiem komersantiem un savai mazumtirdzniecības daļai.
20. Ja jauns komersants Rīgā vēlētos ienākt tirgū 4, šķēršļi ienākšanai tirgū vēl arvien būtu lieli. Tomēr, vērtējot tirgus 4 dalībnieku tirgus daļas, secināms, ka ir pietiekami daudz komersantu, kuri jau ir pārvarējuši šķēršļus ienākšanai tirgū un spējuši pietiekami nostiprināt savu pozīciju augstas kvalitātes piekļuves tirgū mazumtirdzniecības līmenī. Gan šķēršļus ienākšanai tirgū, gan elektronisko sakaru tīkla pārklājuma paplašināšanai atvieglo aktīvs tirgus 4, kur vairāki komersanti brīvprātīgi nodrošina Ethernet tehnoloģijas gala posmus citiem komersantiem, lai tie varētu nodrošināt nomātās līnijas un VPN pakalpojumus galalietotājiem. Šāda gala posmu nodrošināšana vairumtirdzniecībā ir pieaugusi, un vairums gala posmu tika nodrošināti tieši ārpus Rīgas, nevis Rīgā. Šķēršļus ienākšanai tirgū vai elektronisko sakaru tīkla pārklājuma paplašināšanai atvieglo arī fiziskās infrastruktūras regulēšana (skatīt Ziņojumu par tirgus analīzi).
21. Galalietotāju paradumu dēļ komersantiem vairs var nebūt vēlme ienākt augstas kvalitātes piekļuves fiksētā vietā tirgū mazumtirdzniecības līmenī, nodrošinot nomātās līnijas vai pat

VPN, jo galalietotājiem ir mainījušies paradumi, pārejot uz mākoņpakalpojumu izmantošanu vai organizējot pašiem savus VPN tīklus.

22. Kompensējošā pirktspēja pastāv gan Rīgā, gan ārpus Rīgas, ņemot vērā galalietotāju paradumus attiecībā uz alternatīvu un inovatīvu mākoņpakalpojumu un SD-WAN pieejamību un balstoties uz brīvprātīgi nodrošinātiem Ethernet tehnoloģijas gala posmiem citiem komersantiem, lai tie varētu galalietotājiem nodrošināt nomātās līnijas un VPN pakalpojumus (skatīt Ziņojumu par tirgus analīzi).
23. SIA „Tet” infrastruktūra ir vislielākā Latvijas Republikā un ir daudz lielāka, salīdzinot ar citiem komersantiem. Tomēr Rīgā ir vairākas alternatīvas infrastruktūras, kas spēj nodrošināt līdzvērtīgu augstas kvalitātes piekļuves pakalpojumu galalietotājiem, kā to nodrošina SIA „Tet”. Latvijas Republikas teritorijā ārpus Rīgas citi komersanti arī rada konkurences spiedienu vēsturiskajam operatoram³, bet, salīdzinot ar Rīgu, tas ir vājāks. Tomēr galalietotāju paradumi ir mainījušies gan Rīgā, gan ārpus Rīgas. Nomātās līnijas ir zaudējušas savu aktualitāti visā Latvijas Republikas teritorijā, un paredzams, ka tendence turpināsies. Paredzams, ka VPN, kurus izveido un nodrošina operatori, nākotnē arī zaudēs savu aktualitāti. Ņemot vērā, ka SIA „Tet” no citiem komersantiem ārpus Rīgas saņemto gala posmu skaits ir vislielākais, SIA „Tet” nevar pilnībā izmantot tās priekšrocības attiecībā uz kontroli pār būtisku infrastruktūru un tehnoloģiska rakstura priekšrocībām ārpus Rīgas (skatīt Ziņojumu par tirgus analīzi).
24. Vērtējot SIA „Tet” ieņēmumus elektronisko sakaru nozarē, SIA „Tet” ir vislielākais fiksētā elektronisko sakaru tīkla operators, un SIA „Tet” kā vēsturiskajam operatoram ir nozīmīgas un praktiskas priekšrocības attiecībā pret citiem komersantiem tās mēroga un vēriena ekonomikas dēļ. SIA „Tet” ir liels komersants ar vislielāko galalietotāju bāzi un privilēģētu pieeju finanšu resursiem, kas nepieciešama elektronisko sakaru tīklu uzturēšanai un modernizēšanai. Tomēr galalietotāju pieprasījuma izmaiņas un citu komersantu pielāgošanās tirgus apstākļiem neļauj SIA „Tet” pilnībā izmantot tās mēroga un apjoma ekonomikas priekšrocības tirgū 4 (skatīt Ziņojumu par tirgus analīzi).
25. Ņemot vērā tirgus analīzi, Regulators nosaka, ka tirgus 4 ģeogrāfiskais mērogs ir Latvijas Republikas teritorija (skatīt Ziņojumu par tirgus analīzi).
26. Regulators, izvērtējot SIA „Latnet” Vēstulē Nr.22-07/2019 sniegtos komentārus un priekšlikumus, atbilstoši to precīzē, atstājot nemainīgu augstas kvalitātes interneta piekļuves pakalpojuma raksturojumu un komersantus, kas šādu pakalpojumu sniedz, kā arī Ziņojuma par tirgus analīzi 5.1.6.sadaļu „Augstas kvalitātes piekļuves pakalpojumu segmentēšana pa ātrumiem”.
27. Regulators, izvērtējot AS „Balticom” Vēstulē Nr.47/07-2019 sniegtos komentārus un priekšlikumus, paskaidro, ka, atceļot Lēmumu 55 un Lēmumu 120, netiek atcelta piekļuves regulēšana fiziskai infrastruktūrai. Tā joprojām tiek regulēta tirgus 3a (vairumtirdzniecības līmeņa vietēja piekļuve fiksētā vietā) ietvaros⁴.
28. Regulators, izvērtējot Konkurences padomes Vēstulē Nr.1.7-1/644 sniegtos komentārus un priekšlikumus, paskaidro, ka kopējais tirgus apjoms ir niecīgs un sīkāks ģeogrāfiskais

³ Vēsturiskais operators – SIA “Tet” – operators, kuram līdz 2003.gada 1.janvārim bija ekskluzīvās tiesības darbam fiksētā elektronisko sakaru tīklā.

⁴ Regulatora 2013.gada 19.decembra lēmums Nr.244 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” būtisku ietekmi piekļuves vairumtirdzniecības (fiziskā) tīkla infrastruktūrai (ieskaitot kopējo vai pilnībā atsaistīto piekļuvi) fiksētā atrašanās vietā tirgū” un Regulatora 2018.gada 4.oktobra lēmums Nr.115 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” būtisku ietekmi vairumtirdzniecības līmeņa vietējas piekļuves fiksētā vietā tirgū un plašpatēriņa produktu vairumtirdzniecības līmeņa centralizētas piekļuves fiksētā vietā tirgū”

dalījums ārpus Rīgas nav nepieciešams, jo kopējais tirgus 4 nodrošināto gala posmu (pieslēgumu punktu) skaits ārpus Rīgas ir mazāks nekā astoņi tūkstoši. Vērtējot SIA „Tet” tirgus varu, Regulators balstījās ne tikai uz analizētajām tirgus daļām un citiem kritērijiem, bet arī to, kā kopumā tirgus 4 dinamiku ir ietekmējusi galalietotāju paradumu maiņa un alternatīvu pakalpojumu pieejamība. Regulators uzskata, ka SIA „Tet” ietekmi tirgū 4 tiešā veidā neietekmē piekļuve starptautiskai interneta un datu plūsmas fiksētai infrastruktūrai, jo uz tirgu 4 drīzāk būtu attiecināma infrastruktūras esamība līdz galalietotāja pieslēguma punktam kā tādām. Lai operatori galalietotājiem izveidotu un nodrošinātu nomātās līnijas vai VPN, piekļuve internetam ir viena no piekļuves komponentēm. Tirgi, kas attiecas uz platjoslas piekļuves vairumtirdzniecību (vairumtirdzniecības līmeņa vietēja piekļuves fiksētā vietā (tirgus 3a) un plašpatēriņa produktu vairumtirdzniecības līmeņa centralizētas piekļuves fiksētā vietā (tirgus 3b)), tiek regulēti. Regulators Elektronisko sakaru likuma 31.panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā novēros, vai kādas saistības, pienākuma piemērošana vai nepiemērošana neveido problēmas konkrētajā tirgū un tādējādi netiek ierobežota konkurences attīstība. Ņemot vērā tirgus attīstību, Regulators var piemērot SIA „Tet” jaunas saistības, atcelt vai grozīt esošās saistības.

29. Komentāru un priekšlikumu apkopojumu un Regulatora viedokli par publiskās konsultācijas laikā izteiktajiem iebildumiem un priekšlikumiem skatīt Ziņojumā par tirgus analīzi.
30. Ņemot vērā veikto tirgus analīzi, tirgus 4 ir uzskatāms par tirgu ar efektīvu konkurenci un tajā nav nepieciešams *ex-ante* regulējums. SIA „Tet” vairs nav uzskatāms par komersantu ar būtisku ietekmi tirgū 4, un turpināt regulēt SIA „Tet” gala posmus, lai citi komersanti galalietotājiem varētu nodrošināt nomātās līnijas, vairs nav nepieciešams.
31. Ņemot vērā, ka tirgū 4 *ex-ante* regulējums vairs nav nepieciešams, Lēmums 55 un Lēmums 120 ir jāatceļ. Ņemot vērā, ka SIA „Tet” nenodrošina nomāto līniju gala posmus citiem komersantiem atbilstoši Pamatpieāvājumiem, SIA „Tet” noteikto saistību un pienākumu atcelšanai nav nepieciešams piemērot pārejas periodu, jo to atcelšana neietekmēs ne citus komersantus, ne galalietotājus.

Ņemot vērā Ziņojumu par tirgus analīzi, saskaņā ar Regulatora 2016.gada 25.augusta lēmumu Nr.1/15 „Noteikumi par tirgus analīzei nepieciešamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību”, pamatojoties uz Elektronisko sakaru likuma 2.pantu, 8.panta pirmās daļas 2., 5., 13. un 17.punktu un otro daļu, 29.panta otro daļu, 30.panta pirmo daļu, 31.panta trešo daļu, likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 5.pantu, 6.panta otro daļu, 7.panta trešo daļu, 9.panta pirmās daļas 1., 6. un 9.punktu un otro daļu, Administratīvā procesa likuma 4., 6., 10. un 13.pantu, 55.panta 2.punktu, 57.pantu, 63.panta pirmās daļas 1.punktu, 65.panta pirmo daļu, un 85.panta pirmo daļu,

padome nolemj:

1. atcelt no 2019.gada 20.decembra Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2007.gada 7.marta lēmumu Nr.55 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” būtisku ietekmi nomāto līniju gala posmu vairumtirdzniecības Latvijas Republikas teritorijā tirgū”;
2. atcelt no 2019.gada 20.decembra Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2015.gada 20.augusta lēmumu Nr.120 „Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību

„Lattelecom” būtisku ietekmi vairumtirdzniecības līmeņa augstas kvalitātes piekļuves fiksētā vietā tirgū”.

Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu.

Priekšsēdētājs

R. Irklis